

Helmut Juros

Teologia w perspektywie Europy

Studia Theologica Varsaviensia 29/1, 105-107

1991

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

**KS. PROF. LOTHAR ULLRICH
DOKTOREM HONORIS CAUSA
WYDZIAŁU TEOLOGICZNEGO
AKADEMII TEOLOGII KATOLICKIEJ W WARSZAWIE**

HELMUT JUROS

TEOLOGIA W PERSPEKTYWIE EUROPY

Otwieram uroczyste nadzwyczajne posiedzenie Senatu ATK, na którym nastąpi promocja doktorska honoris causa profesora Lothara Ullricha z Wydziału Teologicznego w Erfurcie.

Rozpoczynając uroczysty akt promocji doktorskiej honoris causa profesora Lothara Ullricha przypada mi w udziale jako rektorowi Akademii Teologii Katolickiej w Warszawie, zaszczytny obowiązek serdecznego powitania tych wszystkich, którzy przybyli tutaj, aby wyrazić swój związek z profesorem Ullrichem. Spośród dostojnych gości szczególnie serdecznie chciałbym przywitać: na pierwszym miejscu naszego doktora honoris causa, który nas tutaj zgromadził. Z radością pozdrawiam jego rodzinę, krewnych i znajomych z Berlina, Erfurtu, Stuttgartu i innych miast. Słowa serdecznego powitania należą się szczególnie dzisiaj przedstawicielom państw kraju naszego gościa:

- przedstawicielowi ambasady Republiki Federalnej Niemiec, attaché kulturalnemu, panu Knirschowi.
- przedstawicielowi ambasady Niemieckiej Republiki Demokratycznej, panu Scheelowi,

Pozwólcie, aby spośród licznych grona tych, którzy mają prawo do imiennego przywitania i pozdrowienia wyróżnić stałych uczestników Kolokwium Berlińskiego. Pozdrawiam wszystkich bardzo serdecznie!

Panie i Panowie!

Profesor Ullrich jest uczonym Studium Filozoficzno-Teologicz-

nego w Erfurcie w NRD, które pozostaje poza obrębem systemu państwowego szkolnictwa wyższego. Jest teologiem Fakultetu, cieszącego się światowym uznaniem naukowym, który troszczy się o rzetelne wykształcenie przyszłych kapłanów i który wbrew wszelkim przeszkodom bierze udział w międzynarodowej wymianie myśli. Szczególnie praca naukowa profesora Ullricha wpłynęła na to, że Fakultet w Erfurcie może poszczycić się osiągnięciami i być stroną dającą, i to nie dopiero teraz, po otwarciu granic i odbudowania oficjalnych struktur wolnej wymiany myśli. Przy okazji dzisiejszej promocji doktorskiej honoris causa chcemy przypomnieć tę wielką wymianę myśli między Wschodem i Zachodem, która od 15 lat ma miejsce w ramach Kolokwium Berlińskiego, prowadzonego przez pełnego pomysłów prof. Ullricha. Dokładniej na ten temat usłyszymy w *Laudacji* prof. Zuberbiera.

Z mojej strony chciałbym zwrócić uwagę na jeden tylko aspekt Berlińskich Posiedzeń. Nasze spotkania charakteryzowała opcja na Europę. Od początku koncentrowały się one na tym, aby poprzez moc nauki i kultury przeciwdziałać rozdarciu Europy. Dla nas, Niemców i Polaków, Europa była zawsze jednością kulturową, mimo jej ideologicznego i politycznego podziału. Przez nasze rozmowy chcieliśmy przekroczyć ten podział i nie dopuścić, aby Europa została ograniczona do określonych granic ideologicznych. Wskutek szczególnej sytuacji geopolitycznej naszych szkół wyższych w sercu Europy byliśmy świadomi, jak wielkie jest to zadanie dla dalszego trwania zachodniej kultury. Polega ono na tym, aby:

- nie dzielić, ale łączyć i wiązać,
- nie być barierą, ale mostem.

Perspektywa Europy jako twierdzy, tzn. jako zachodniego półwyspu Europy, co miało się dokonać przez jej integrację i stworzenie jednolitego rynku wewnętrznego, a co jeszcze bardziej pogłębiłoby podział Europy i Niemiec, straszyla w naszych dyskusjach. Przez stworzenie permanentnego Forum dla dialogu i wymiany, gwarantującego stałość i długoterminowość — niezbędnych dla nauki i kultury, chcieliśmy nie tylko oczyścić ideę integracji Europy z elementu prowincjonalnej izolacji, ale także wnieść pozytywny wkład do rozwoju kultury zachodniej w całej Europie. To, co „niemieckie”, względnie „polskie” w ogóle nie da się pojąć bez „europejskiego”, a odwrotnie — też nie. Procesy, które ostatnio zachodzą w Europie Środkowo-Wschodniej, a które naocznie stawiają pod znakiem zapytania powojenny podział Europy, potwierdzają naszą aktywność teoretyczną. Przez nasze po-

wiązanie z Kościołem światowym byliśmy świadomi, że Kościół katolicki wcale nie jest Kościołem jednego kraju i potrafi dokonać rzeczy, które relatywizują roszczenia do absolutności innych ideologii. Jako teologowie katolicycy pozostaliśmy razem ponad granicami, bez wielkiej retoryki wspólnotowej!

Wielce szanowny profesorze Ullrich!

Dzięki Księdza zaangażowaniu na rzecz prawdziwego katolicyzmu teologii i nauki, pozostaliśmy świadomymi Europejczykami i stanowimy jedność — po prostu dlatego, że istniejemy. Pamiętając z wdzięcznością o Księdza działalności naukowej, chcemy dziś Księdza uczcić. Akademia obdarza Księdza profesora najdroższym darem, który posiada: godnością doktora honoris causa. Następuje to w okresie przemian w naszych krajach, które znajdują się w centrum uwagi światowej opinii publicznej. Również dla nas wybiła historyczna godzina. Określamy ją „godziną prawdy”. Wpatrujemy się w nią z Księdzem, księżę profesorze Ullrich, tak uważnie, jak tylko potrafimy, mając na uwadze jedność i przyszłość Europy!

Dziękuję Państwu za uwagę, a teraz oddaję głos księdzu Dziekanowi i proszę go o przeprowadzenie promocji doktoratu honoris causa.

H. Juros

JAN ŁACH

UCHWAŁA RADY WYDZIAŁU TEOLOGICZNEGO ATK

Magnificencje, Dziekani, Profesorowie!

Szanowni Państwo!

Naszą powinnością jest poznanie Bożego Objawienia, refleksja nad jego treścią, oraz właściwe odniesienie tej refleksji do życia w duchu Chrystusowym.

Jesteśmy świadomi ograniczoności naszego rozumienia niezmierniezonej Prawdy Bożej, dlatego szukamy kontaktu z tymi, którzy również radośnie pełnią swe zadanie poznawania. Wdzięczni jesteśmy tym zwłaszcza którzy ten kontakt dzielenia się poznawaną Prawdą ułatwili lub też ułatwiają.

Taki między innymi motyw brany był pod uwagę w uzasadnieniu dla Rady Wydziału Teologicznego, gdy w dniu 22 maja